

Druhy vypínačů a jejich použití

Spínače

Mají dvě stabilní polohy, do kterých se vypínač stlačením klapky překlápí. Po oddálení ruky zůstane vypínač ve zvolené poloze.

- Jednopolový spínač - také spínač č. 1.** Má jeden vstup a jeden výstup. V jedné poloze jsou kontakty oddálené, elektrický obvod je přerušen. Ve druhé poloze jsou kontakty přitisknuty k sobě, obvod je uzavřen. Používá se tam, kde z jediného místa ovládáme jediné svítidlo (jediný okruh). Jeho obdobou jsou spínače zabudované přímo do lamp, nebo do přívodních kabelů k lampám.
Použití: ovládaní jednoho světla z jednoho místa.
ČASTO POUŽÍVANÝ VYPÍNAČ
- Střídavý přepínač - také spínač č. 6, nebo schodišťový spínač.** Má jeden společný přívod a dva vývody, ke kterým tento společný přívod střídavě připojuje. Má jednoduchou klapku. Dvojice schodišťových spínačů je využívána ke spínání jednoho obvodu (svítidla) ze dvou míst. Typické využití je ovládání osvětlení z obou konců průchozí chodby nebo schodiště, odtud je odvozen i název. Je možné použít jen přívod a jeden z vývodů, pak nahradí spínač č.1.
Použití: ovládaní jednoho světla ze dvou míst. Na jedné straně chodby se vypínačem č.6 se světlo rozsvítí a na druhé straně chodby se to samé světlo druhým vypínačem č.6 zhasne. Vypínač č.6 se dá použít i jako vypínač č.1.
ČASTO POUŽÍVANÝ VYPÍNAČ
- Sériový přepínač - také spínač č. 5, nebo lustrový spínač.** Zdvojený spínač č.1 s jedním společným přívodem a dvěma, na sobě nezávisle ovládanými vývody. Má dělenou klapku. Umožňuje samostatně ovládat dva nezávislé obvody. Název vychází z použití na lustru se dvěma skupinami žárovek.
Použití: ovládaní dvou světel z jednoho místa. Každou ze dvou klapek vypínače se ovládá jedno světlo. Může se jednat o dvě různá svítidla nebo velký lustr kde se odděleně rozsvěcují dvě žárovky (nebo dvě skupiny žárovek).
ČASTO POUŽÍVANÝ VYPÍNAČ
- Křížový přepínač - také spínač č. 7.** Má dvě dvojice vstupů/výstupů, které jsou navzájem funkčně rovnocenné. Propojuje vzájemně dvě dvojice vodičů. Libovolný počet křížových přepínačů se zařazuje mezi dvojici střídavých - schodišťových přepínačů. Křížový přepínač je využíván ke spínání jednoho obvodu (svítidla) ze třetího a dalšího místa.
Použití: ovládaní světla z více než dvou míst. Pokud chceme světlo na chodbě ovládat z více než ze dvou míst, musíme mezi vypínače č.6 zařadit jeden nebo více křížových vypínačů č.7.
ČASTO POUŽÍVANÝ VYPÍNAČ
- Dvojitý přepínač střídavý - také spínač č. 6+6 nebo 5B.** Skládá se z rozpuštěné klapky, kde na obou stranách jsou spínače č.6. Slouží k ovládaní dvou obvodů ze dvou míst.
Použití: ovládaní dvou světel ze dvou míst. Na jedné straně chodby jednou klapkou spínače č.6+6 rozsvítím jedno světlo a druhou klapkou druhé světlo. Na druhé straně chodby zase jednou klapkou zhasnu první světlo a druhou klapkou zhasnu druhé světlo. Lze použít i jako spínač č.5.
ČASTO POUŽÍVANÝ VYPÍNAČ
- Dvoupólový spínač - také spínač č. 2.** Má dva vstupy a dva výstupy. Funkce je stejná jako u spínače č. 1. Má jednu ovládací klapku a zapíná/vypíná dva vodiče (obvody) současně.
Není běžný!!! Konzultujte s elektrikářem zda potřebujete opravdu tento vypínač nebo nás kontaktujte.
- Trojpolový spínač - také spínač č. 3.** Má tři vstupy a tři výstupy. Funkce je stejná jako u spínače č. 1. Má jednu ovládací element a zapíná/vypíná tři vodiče (obvody) současně. Nejčastěji se používá jako trojfázový spínač sporáku.
Není běžný!!! Konzultujte s elektrikářem zda potřebujete opravdu tento vypínač nebo nás kontaktujte.
- Trojpolový spínač s vypínáním středního vodiče - také spínač č. 03.** Jde o trojfázový spínač. Oproti spínači č. 3 je bezpečnější, protože rozpíná zároveň pracovní a fázové vodiče.
Není běžný!!! Konzultujte s elektrikářem zda potřebujete opravdu tento vypínač nebo nás kontaktujte.
- Hotelový přepínač - také spínač č. 4.** Má jeden společný elektrický přívod a dva vývody. Umožňuje spínat dva obvody. Poloha 1 zapnut jen obvod 1. Poloha 2 zapnut jen obvod 2. Poloha 3 vypnuto vše, tj. obvod 1 i obvod 2. Název vychází z použití v hotelových pokojích, kdy umožňoval zapnout buď jen lustr nebo jen lampičku na nočním stolku.
Není běžný!!! Konzultujte s elektrikářem zda potřebujete opravdu tento vypínač nebo nás kontaktujte.
- Sériový přepínač střídavý - také spínač č. 1+6 nebo 5A.** Skládá se z rozpuštěné klapky, kde na jedné straně je spínač č.1 a na druhé spínač č.6. Slouží k ovládaní dvou obvodů z jednoho místa a jeden z nich jde ovládat ze dvou míst.
Není běžný!!! Konzultujte s elektrikářem zda potřebujete opravdu tento vypínač nebo nás kontaktujte.

Monobrand s.r.o. Showroom	Sokolovská 98/96 186 00 Praha - Karlín
ahoj@monobrand.cz monobrand.cz	IČ: 04627962 DIČ: CZ 04627962

Tlačítka

1/0, 1/0+1/0, 6/0, 6/0+6/0

Tlakem ruky se přepne mechanismus tlačítka do další polohy. Tlačítka se vyrábí v mnoha variacích provedení. Tlačítka mohou mít jednu stabilní polohu, do které se tlačítko vrací po uvolnění. Tlačítka mohou mít dvě stabilní polohy do první polohy se může vrátit například druhým stiskem. Tlačítka mohou mít jednu stabilní polohu a druhou aretovanou, kterou je nutno uvolnit zvláštním zásahem (STOP). Tlačítka mohou být zajištěna zámkem proti zásahu nepovolnou osobou. Výčet provedení není konečný.

Tlačítka mají jeden nebo kombinaci více spínacích a rozpínacích kontaktů. Konfiguraci si obvykle určuje zákazník. Některá tlačítka mohou mít i více (tři) poloh pro stisknutí.

Tlačítko schodišťového automatu vysílá impuls, signál pro sepnutí schodišťového automatu. Schodišťový automat je časový spínač nebo impulsní (paměťového) relé. Schodišťový automat sepne a po nastavené době vypne ovládaný obvod (rozsvítí světlo a zhasne osvětlení ve společných prostorách bytových domů). Některé typy schodišťových automatů umožňují opakovaným stisknutím tlačítka prodloužit dobu svícení. Pro ovládání schodišťového automatu může být zapojeno větší množství tlačítek.

Jiné použití tlačítek je například pro spuštění ventilátorů s časovým spínačem například v koupelnách a je obdobou schodišťového automatu. Tlačítko dává spínací impuls do časového spínače, který spustí ventilátor na nastavenou dobu. Méně známé, ale výhodné je použití tlačítek pro ovládání obvodu (osvětlení) pomocí impulzního relé. Každý impuls z tlačítka překlápí výstup relé mezi sepnutým a rozepnutým stavem (bistabilní klopný obvod). V tomto stavu relé setrvává až do dalšího impulsu. Impulzní relé je možné umístit přímo do svítidla nebo do přívodu svítidla. Připojených ovládacích tlačítek může být větší množství. Obvod umožňuje ovládat obvod (osvětlení) z více míst. Tlačítko má jen dva přívodní vodiče. Zapojení impulzních tlačítek je jednodušší v porovnání se zapojením s křížovými a střídavými přepínači.

Použití: tlačítka se používají například v chodbách společných prostor, kde se jeho krátkým stiskem aktivuje schodišťový automat, který sepne světla na nastavený čas. Často se též používá pro vyzvánění na domovní zvonek. Klapka se po stisknutí sama vrátí do původní polohy.

(převzato z [Wikipedie](#))

Monobrand s.r.o. Showroom	Sokolovská 98/96 186 00 Praha - Karlín
ahoj@monobrand.cz monobrand.cz	IČ: 04627962 DIČ: CZ 04627962